

KEUZEVAK TELECOMRECHT

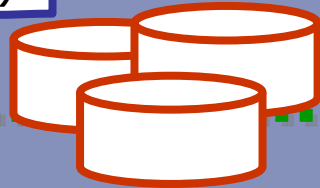
universele dienst, privacy en eindgebruikersbelangen

Gerrit-Jan Zwenne – mei 2011 -- keuzevak telecomrecht

Bird & Bird

2002/22/EG
2002/58/EG
(2009/136/EG)

Hfdstk 7 Tw

Hfdstk 9 Tw

Hfdstk 11 Tw

eindgebruikers-
belangen

transparantie

wijziging beding in overeenkomst
stilzwijgende verlening

universele dienst

analoge telefoon-
aansluiting en -dienst

telefoongids en
abonnee-informatie

openbare
betaaltelefoon

alarmnummer

privacy

verkeers- en
locatiegegevens

telefoonboek en
abonnee-infodienst

cookies

meldplicht
beveiligingsinbreuk

universele dienst

universele dienst

- markt niet toereikend
- netwerkeffecten
- digitale scheidslijn

dienst voor iedereen onder
gelijke voorwaarden
beschikbaar

solidariteit ('weduwe
uit Appelscha')

betaalbare prijs
(niet gratis!)

non-
discriminatoire

uitgangspunten

- waarborging algemene belangen in context waar zoveel mogelijk wordt overgelaten aan de markt
- alleen voorzien in universele dienst als de markt niet voldoende voorziet in de basisvoorzieningen

*objectiviteit
transparantie
non-discriminatie
evenredigheid*

over de universele dienst

- art. 9.1 (en 7.7) Tw
- art. 2.1 – 2.11 BUDE
- art. 2.1 – 2.5 RUDE

universele dienst
betaalbare prijs

- Art. 20.1 Tw

aanwijzing
kpn

- art. 9.2 Tw

procedure
ud-opdracht

- art. 9.3 en 9.4 Tw
- art. 2.12 en 2.13 BUDE
- art. 2.6 RUDE

bijdrage marktpartijen
nettokosten

UD-richtlijn
2002/22/EG
art. 4 -6
overw. 8 en 13

eindgebruikersbelangen

transparantie

art. 7.1 Tw

algemene informatie vóór of bij sluiten overeenkomst

- verplichting aanbieder elektronische communicatie-diensten
- alléén t.b.v. consumenten
- informatie over kwaliteit
- op schrift of duurzame gegevensdrager

art.3.2a-c RUDE

art. 7.3a Tw

tarieftransparantie betaalnummers

- verplichting aanbieder elektronische communicatie-diensten
- ook voor nummergebruikers
- alléén t.b.v. consumenten
- tarief, excl. verkeers-tarief, per min. of oproep, opgeroepen nummer
- maximale tarief

rapportage aan OPTA
m.b.t. openbare telefoondiensten

transparantie via OPTA
bijv. via tariefvergelijkingswebsite

art. 18.7-5 Tw

art. 7.4 Tw

specifieke informatie

- verplichting telefoon- en carrieraanbieders
- t.b.v. alle eindgebruikers (of alleen consumenten)
  - betreffende tarieven en voorwaarden
  - betreffende toegang tot en gebruik van telefoondiensten

art. 3.2 RUDE
(nieuw lid 3!)

art. 7.3 Tw

beëindigingrecht

informatieplicht én
beëindigingrecht bij wijziging
beding in overeenkomst

- verplichting voor alle aanbieders elektronische communicatie-diensten
- t.b.v. alle abonnees!
- vier weken tevoren informeren
- op genoegzame wijze
- kosteloze beëindiging

vragen

*wat als afgiftetarieven van andere
aanbieders omhoog gaan..?*

wat m.b.t. gebundelde diensten..?

wat m.b.t. inflatiecorrectie..?

*wat bij afknippen
internetverbinding..?*

Hand. II 22 oktober 2003, bldz. 14-786

[D]e richtlijn – en dus ook artikel 7.2 – moet redelijk worden uitgelegd. En een redelijke uitleg van dit artikel brengt naar mijn oordeel met zich mee dat abonnees niet het recht hebben om de overeenkomst te beëindigen indien een aanbieder alleen voorstelt om tarieven te verlagen.

In zo'n situatie kan een abonnee zich niet op dit artikel beroepen. Gaat het echter om een tariefswijziging waarbij sommige in de overeenkomst opgenomen tarieven worden verhoogd en andere worden verlaagd, dan geldt het beëindigingsrecht wel.

Beslissing op bezwaar last onder dwangsom overtreding opzegrecht (Telfort)

Actueel

Publicatiedatum

19-05-2010

Beslisdatum

01-04-2010

Soort

Besluiten

Briefkenmerk

OPTA/ACNB/2010/201149

OPTA heeft Telfort op 22 oktober 2009 een last onder dwangsom opgelegd van 5.000 euro per dag met een maximum van 150.000 euro, omdat het bedrijf abonnees met een abonnement voor internet en vast bellen niet het opzegrecht heeft geboden voor de gehele overeenkomst. Op grond van de Telecommunicatiewet is een aanbieder verplicht om consumenten de mogelijkheid te bieden binnen vier weken kosteloos de overeenkomst op te zeggen, indien deze aanbieder de voorwaarden in het nadeel van de consument wijzigt.

Telfort verhoogde de tarieven voor het vast bellen, en heeft haar abonnees alleen de mogelijkheid geboden om de vast bellen-dienst kosteloos te beëindigen. OPTA is van oordeel dat het hier gaat om één overeenkomst voor internet en vast bellen. Bij wijziging van de tarieven van één van beide diensten dient de abonnee dan ook de mogelijkheid te krijgen om de gehele overeenkomst kosteloos te beëindigen.

Na aandringen van OPTA heeft Telfort haar abonnees die gelijktijdig een internet en vast bellen-dienst zijn aangegaan inmiddels de mogelijkheid geboden om de gehele overeenkomst kosteloos te beëindigen. Daarmee heeft Telfort tijdig aan de last onder dwangsom voldaan.

Print

reding

149

gelegd van 5.000 euro
ees met een
oden voor de gehele
er verplicht om
de overeenkomst op
e consument wijzigt.

ees alleen de
en. OPTA is van
ellen. Bij wijziging
de mogelijkheid te

en internet en vast
de gehele
in de last onder

der dwangsom.

ep aan tekenen

over beëindigingrecht

- art. 7.2 Tw

beëindigingrecht
en informatieplicht

- *Hand. II* 22 okt 2003, p. 14-786

redelijke
wetstoepassing

- OPTA beoordelings-
kader

inflatiecorrectie
BTW correctie
randapparatuur

UD-richtlijn
2002/22/EG
art. 20 -4
overw. 30 e.v.

stilzwijgende verlenging

opzegging duurovereenkomsten

- verplichting voor alle aanbieders elektronische communicatie-diensten
- alleen t.b.v. consumenten!
- opzegtermijn te allen tijde 1 maand
- bij bepaalde tijd pas na verlenging/vernieuwing

vragen

zijn tweejarige contracten toegestaan..?

opzegging contract tegen einde van de maand..?

mogen in geval van vroegtijdige ontbinding (wanbetaling) resterende termijnen in rekening worden gebracht..?

over stilzwijgende verlenging

- art. 7.2a Tw

beëindigingrecht
duurovereenkomsten

- art. 6:327l BW
- art. 6:237k BW
- art. 6:236j BW

grijze en zwarte
lijst

- Hof A'dam 3 aug. 2010
LJN BN4198

ontbinding duurovereen-
komsten en vergoeding

- TK 30520

ook buiten telecomsector!

TK 30661
Antenne-
register,
spamverbod
e.d.

wanbetaling telefoonaansluiting

abonnee kan (niet zomaar)
worden afgesloten bij
wanbetaling

- verplichting voor universele dienstverlener
- t.b.v. alle abonnees!
- maatregelen verhouden zich tot de ernst
- beperkt tot de onderdelen waarop de wanbetaling ziet
- voorafgaande ingebrekestelling

wel bij
fraude!

schakelbepaling...

art. 3.6 jo. 2.11 BUDE jo. UD-richtlijn
Bijlage 1 Deel A, onderdeel e

geldt ook alle andere
telefoondiensten!

NIET TIJDIGE BETALING

Indien de Klant niet binnen de in lid 4 bedoelde termijn heeft betaald dan wel indien de automatische incasso niet slaagt, is hij zonder nadere ingebrekestelling in verzuim. In dat geval wordt de Klant een nadere termijn voor betaling gesteld van 14 dagen.

KPN is gerechtigd om de Dienst tijdelijk buiten gebruik te stellen indien de Klant één of meer verplichtingen uit hoofde van deze Overeenkomst niet (behoorlijk) nakomt en deze tekortkoming buitengebruikstelling rechtvaardigt. KPN zal de klant hiervan tevoren in kennis stellen, tenzij zulks redelijkerwijs niet van KPN verlangd kan worden.

KPN is pas gerechtigd de Dienst buiten gebruik te stellen wegens niet tijdige betaling nadat KPN een schriftelijke aanmaning heeft verzonden met een nadere termijn en de Klant ook binnen deze termijn niet heeft betaald. De verplichting van de Klant tot betaling van de vergoedingen als bedoeld in artikel 7 van deze Algemene Voorwaarden blijft gedurende de tijd van buitengebruikstelling bestaan.

over beëindiging bij wanbetaling

- Art. 2.5 RUDE

voor UD aanbieder

- art. 3.6 jo. 2.11 BUDE
jo. UD-richtlijn Bijlage 1
Deel A, onderdeel e

Voor alle andere aanbieders
van telefoondiensten

geschillencommissie

art. 12.1 Tw

laagdrempelige geschillenbeslechting

- aansluitplicht voor aanbieders van openbare telefoondienst
- alleen t.b.v. consumenten!
- klachten over vaste en mobiele telefoondiensten
- eerst onderling oplossing zoeken

VRAGENFORMULIER GESCHILLENCOMMISSIE TELECOMMUNICATIE

DOSSIERNUMMER:
(wordt door SGC ingevuld)

STICHTING
GESCHILLENCOMMISSIES
VOOR CONSUMENTENZAKEN

Postbus 90600
2509 LP Den Haag
bezoekadres
Bordewijklaan 46, Den Haag

Wij verzoeken u dit formulier volledig en duidelijk leesbaar in te vullen.

1. Consument

mevrouw heer *

voorletters :

telefoonnr. overdag :

naam :

telefoonnr. 's avonds :

adres :

giro- bankrek.nr.*:

postcode :

woonplaats :

2. Ondernemer (het telecombedrijf waartegen de klacht gericht is)

naam :

telefoonnr :

adres :

faxnummer :

postcode :

plaats :

3. Onderwerp van geschil

3.1 Het geschil betreft (één van de mogelijkheden aankruisen):

- mobiele telefoonaansluiting
- vaste telefoonaansluiting
- telegraafdienst
- semafoondienst

SGC Standaard-bepaling

1. *Geschillen tussen consument en ondernemer over de totstandkoming of de uitvoering van de overeenkomst met betrekking tot door deze ondernemer te leveren of geleverde diensten, kunnen zowel door de consument als door de ondernemer worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Telecommunicatie, Postbus 90600, 2509 LP Den Haag.*
2. a) *Een geschil wordt door de geschillencommissie slechts in behandeling genomen, indien de consument zijn klacht eerst schriftelijk aan de ondernemer heeft voorgelegd.*
b) *De ondernemer zal hierop binnen 30 dagen na ontvangst van de klacht schriftelijk inhoudelijk reageren, tenzij dat redelijkerwijs niet mogelijk is. In dat geval zal aan de consument binnen die termijn schriftelijk kenbaar worden gemaakt wanneer de inhoudelijke reactie uiterlijk aan hem wordt meegedeeld.*
3. *enz*

privacy

11.2 Wbp; zorgplicht

11.5 Verwerking
verkeersgegevens

11.7 Spam

11.3 Passende tech.
en organ. maatregel.

11.5a Verwerking
lokatiegegevens

11.7a Cookies

NIEUW

11.3a Meldplicht
inbreuken

11.5b Verwerking ihkv
elektr. handtekening

11.9 Nummer-
identificatie

11.4 Gespecificeerde
rek. en doorschakelen

11.6 Telefoongids en
nummerinformatie

11.10 Nummer-
Identificatie 112

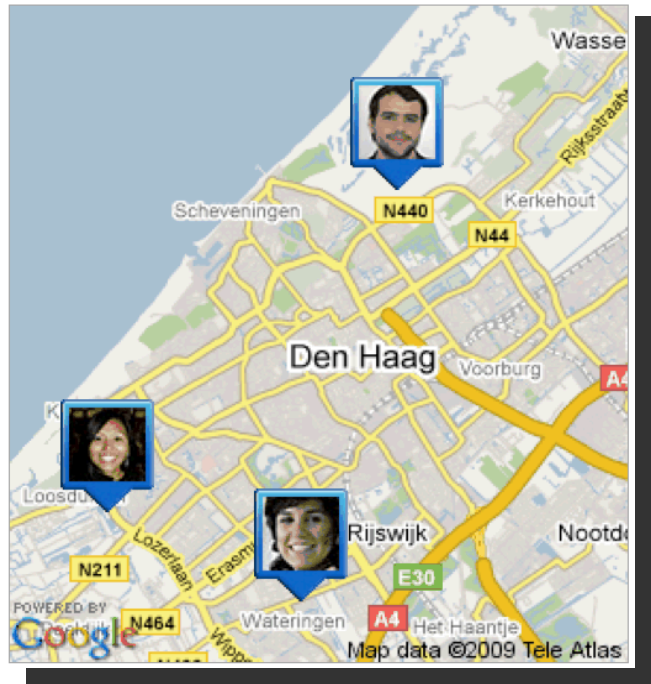
11.11 Stalking

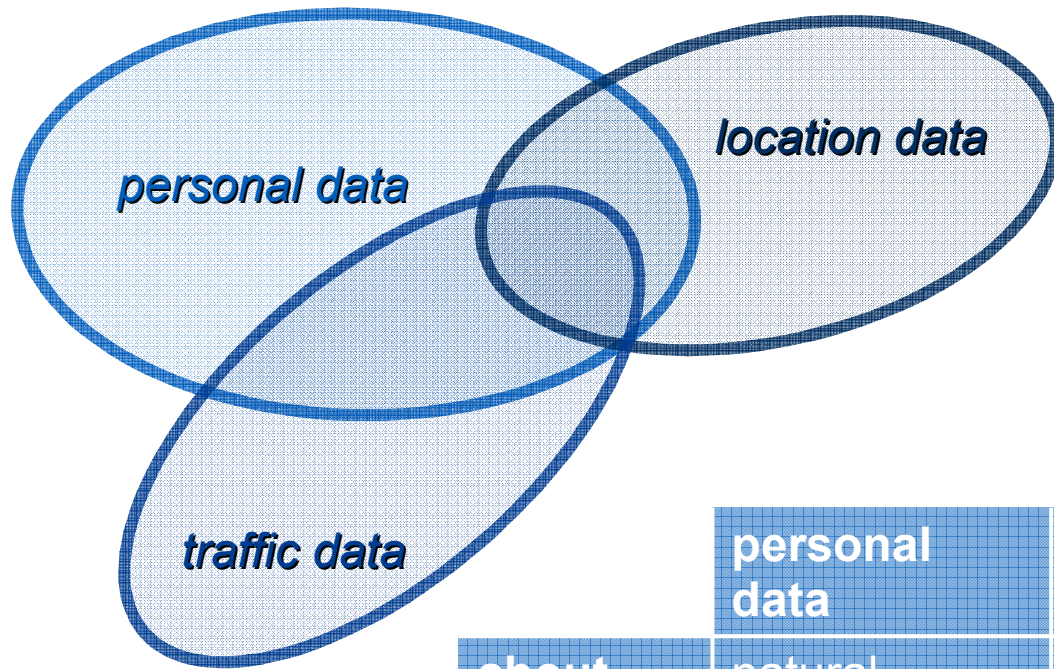
11.12 Ontheffing

11.13 Uitzonderingen

verkeers- en locatiegegevens

	personal data	traffic data	location data
about whom?	natural persons	natural persons and legal entities	natural persons and legal entities
about what?	all aspects	use of electronic network	geographic position of equipment
Directive	95/46/EC	02/58/EC 06/24/EC	02/58/EC 06/24/EC

juridische kaders

Wet bescherming
persoonsgegevens
persoonsgegevens

*gegevens betreffende
geïdentificeerde of
identificeerbare natuurlijke
personen*

*natuurlijke
personen*

art.11.5 Tw
verkeersgegevens

*gegevens verwerkt voor
overbrengen of facturering
van communicatie over
elektr. communicatienetwerk*

*gebruikers
abonnees
incl. rechts-
personen!*

art.11.5a Tw
locatiegegevens, geen
verkeersgegevens

*gegevens waarmee locatie in
netwerk wordt aangegeven,
(maar géén verkeers-
gegevens!)*

persoonsgegevens

Wet bescherming
persoonsgegevens
regels voor persoons-
gegevens

natuurlijke personen

*gegevens betreffende een
geïdentificeerde of identificeerbare
natuurlijke personen*

verwerkingsgrondslag,
verzameldoel, doelbinding,
beveiligingsplicht, meldplicht,
informatieplicht enz.

*naw-gegevens,
profielen, verkeers- en
locatiegegevens, IP-
adressen...
enz.*

verkeersgegevens (incl. lokatiegegevens)

gegevens m.b.t. overbrengen of facturering van communicatie over elektr. communicatienetwerk

abonnees

gebruikers

naw-gegevens van abonnee of geregistreeerde gebruikers, IMSI / IMEI, locatie van begin, einde en gedurende communicatie, gebruikersID, Cell/ID, IP/adres, login/logoff e.d. enz.

hoofdregel *gegevens verwijderen of anonimiseren zodra niet meer nodig voor overbrenging van de dienst of facturering*

opt-in *voor marktonderzoek m.b.t. elektr. communicatiediensten en én toegevoegde waardediensten*

informatieplicht

uitbesteding

incl. *verkeersbeheer, inlichtingenverzoek, opsporing fraude*

lokatiegegevens (geen verkeersgegevens)

gegevens in elektr. communicatienetwerk waarmee geografische positie wordt aangegeven

abonnees

gebruikers

geen verkeersgegevens
d.w.z. niet gebruikt voor overbrengen communicatie

vooral GPS-gegevens

hoofdregel gegevens anonimiseren tenzij **opt-in** voor gebruik t.b.v. toegevoegde waardedienst

informatieplicht

uitbesteding

**en eenvoudige
mogelijkheid
tijdelijke opt-out**

informatieplicht

- aanbieder elektr. communicatiedienst
  - Telco, ISP, etc.
- moet abonnees en-of gebruiker informeren
  - over soort van verwerkte verkeersgegevens
  - verwerkingsdoeleinden
  - duur van de verwerking

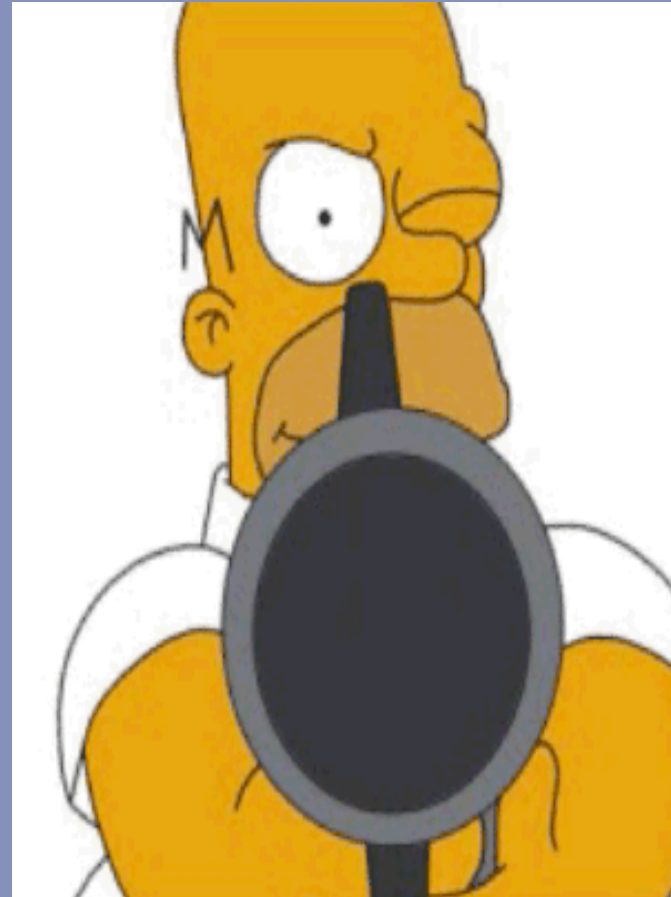
Terms & Conditions Mobile Telephone Services

Telco will process Personal Data, including Traffic Data, for purposes of invoicing, management of the accounts receivable, payments for interconnections and special access, handling of complaints and dispute settlement, traffic management, provision of information to the Contracting Party on its own Traffic Data, provision of information to emergency services, and for purposes of prevention, investigation and combat of fraud and irregularities.

Personal Data, excluding Traffic Data, may also be processed for purposes of market surveys and sales activities pertaining to the Services and other services offered by Telco and/or services of third parties related to the Services

Wet van 18 juli 2009 – Stb. 2009, 333

- bewaarplicht telecom-gegevens
  - verkeers- en lokatiegegevens
  - naw-gegevens abonnees en gereg. gebruikers
- bewaartermijn
  - 12 mndn voor telefonie
  - 6 mndn voor internet (..?)
- t.b.v. onderzoek, opsporing en-of vervolgen ernstige misdrijven

< cookies! />

(ii)
-GOOD_COOKIE
-84E59D5C_2425_SYS=NL
-N=457489_DATE=16_Jul
-99
-hyperbanner.net/
-03172239744293137616
68227936

(i)
Postcode
2334
www.ah.nl
036453995
292823632
356260482
282162

(iv)
session_id5827
06www4.kieskom
pas.nl/
15366701344002
98223502940180
06429822341*

ook spyware, trojans enz

- spyware
- startpage hijacking
- drive-by downloads
- autodialers
- enz

Cookies Policy

Cookies zijn kleine stukjes informatie die door uw browser worden opgeslagen op uw computer.

Bol.com gebruikt cookies om u te herkennen bij een volgend bezoek. Cookies stellen ons in staat om informatie te verzamelen over het gebruik van onze diensten en deze te verbeteren en aan te passen aan de wensen van onze bezoekers.

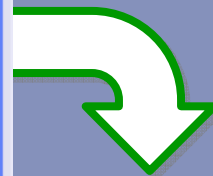
Onze cookies geven informatie met betrekking tot persoonsidentificatie. U kunt uw browser zo instellen dat u tijdens het winkelen bij bol.com geen cookies ontvangt.

cookieregels *nu*

EU ePrivacyrichtlijn

- duidelijk en volledig informeren
- opt-out

Besluit Universele Dienstverlening en Eindgebruikersbelangen

- **vooraf** duidelijk en volledig informeren
- opt-out

computer-vredebreuk

cookieregels straks (?)

RI. 2009/136/EG
*...toestemming uitgedrukt
door gebruik te maken
van instellingen van
browser of andere
toepassing*

gew. EU ePrivacyrichtlijn

- duidelijk en volledig informeren
- toestemming (opt-in)

art. 11.3a ontwerp-voorstel
Telecomwet

- vooraf duidelijk en volledig informeren

ondubbelzinnige toestemming
(opt-in)

art. 11.7a wetsvoorstel
Telecomwet

- vooraf duidelijk en volledig informeren
- toestemming (opt-in)

the plot thickens...

2009/136/EG overw. 66
...toestemming [kan] worden uitgedrukt door gebruik te maken van de desbetreffende instellingen van browser of een andere toepassing

Art.29 WP Opinion 2/2010 on Behavioural Advertising
data subjects cannot be deemed to have consented simply because they acquired/used a browser or other application which by default enables the collection and processing of their information

Kamerst. II 2010/11, 32549, nr 3
het wetsvoorstel [is] meer in lijn gebracht met de tekst en de bedoeling van de betreffende bepaling uit de richtlijn. [...] Zo komt de eis dat voor het plaatsen of lezen van informatie op de computer van de eindgebruiker «ondubbelzinnige» toestemming vereist is, te vervallen.

CBP brief 14 maart 2011
"..de enige conclusie die uit de beide richtlijnen [2002/58/EG jo. 2009/136/EG en 95/46/EG getrokken kan worden is dat er ondubbelzinnige toestemming is vereist.."

Wetgever maakt surfen onmogelijk

Eigenzinnig en afwijkend Nederlands voorstel verstoort internationale concurrentieverhoudingen

Gerrit-Jan Zwenne en
Laurens Mommers

Onze wetgever is knap eigenwijs en hardleers als het aankomt op de regulering van cookies, een praktisch onmisbaar instrument bij gebruik van websites. Onze wetgeving gaat al verder dan wat Europese richtlijnen verlangen. Nu dreigt een nieuw voorstel een onmogelijke voorwaarde te stellen aan houders van websites: vooraf actief toestemming vragen voor het plaatsen van cookies.

Op dit moment vereist de Nederlandse telecomwetgeving al dat internetgebruikers voorafgaand aan het plaatsen van cookies daarover worden geïnformeerd. Dit komt op het eerste gezicht logisch voor. Maar als we even doordenken over wat dit in de praktijk betekent, wordt duidelijk

dat naleving van deze regel nogal bezwaarlijk kan uitpakken.

Het probleem is niet dat gebruikers over het plaatsen van cookies moeten worden geïnformeerd, maar wanneer dat moet gebeuren. Als dit moet gebeuren voordat de cookies worden geplaatst, moeten internetgebruikers voortdurend worden geconfronteerd met hinderlijke pop-ups. Hoe anders zouden internetgebruikers vooraf kunnen worden geïnformeerd?

Wie een voorproefje wil, moet zijn browser-instellingen eens zodanig aanpassen dat voor het plaatsen van cookies toestemming moet worden gegeven. Als u daarna een nieuwssite (met reclame) als Nu.nl wilt raadplegen, moet u twaalf maal op de knop 'allow cookie' klikken om de site te kunnen gebruiken. Daar zit geen internetgebruiker op te wachten.

Het wekt geen verbazing dat geen enkele website — ook niet die

van overheden en toezichthouders — voldoet aan wat onze wetgever nu eist. Als websites al iets melden over cookies, dan volstaan zij vrijwel altijd met een 'cookie-policy' met informatie over het hoe en waarom van geplaatste cookies. De toezichthouders, Opta en CBP, hebben nog nooit tegen deze 'informatie achtenaf' opgetreden.

In een nieuwe EU-richtlijn wordt verlangd dat voorafgaand aan het plaatsen van cookies toestemming wordt gevraagd en verkregen. Gelukkig begrijpt Brussel dat geen internetgebruiker zit te wachten op hinderlijke pop-ups.

Bij een nieuwssite als Nu.nl moet u twaalf maal op de knop 'allow cookie' klikken om die te gebruiken

Daarom staat hij in de richtlijn toe dat een internetgebruiker 'impliciet' toestemming geeft via de instellingen van zijn browser.

In het Nederlandse ontwerp-wetsvoorstel, dat onlangs aan de markt is voorgelegd, wijkt de wetgever daarvan af en wil dat internetgebruikers 'ondubbelzinnige toestemming' geven voor het plaatsen van cookies. Het taalgebruik duidt erop dat de wetgever geen mogelijkheid wil geven voor toestemming via browserinstellingen. De wetgever gaat daarmee opnieuw verder dan de Europese richtlijn voorschrijft.

De consultatie loopt nog. En ook de parlementaire behandeling kan deze faux pas natuurlijk nog ongedaan maken. Maar het is onwaarschijnlijk dat websites, inclusief die uit het buitenland, zich zonder meer houden aan wat onze eigenzinnige wetgever verlangt.

Als zij daartoe zouden worden

gedwongen, bijvoorbeeld door toezichthouders die boetes en dwangsommen opleggen, dan laten de gevolgen zich raden: veel irritatie bij internetgebruikers en verstoring van internationale concurrentieverhoudingen. Dit doordat websites in Nederland moeten gaan voldaan aan een overbodige en onmogelijke eis, waarvan websites in het buitenland geen hinder ondervinden. Dat is jammer, temeer daar de door onze wetgever gestelde eis niet bijdraagt aan een veiliger internet of een betere privacybescherming.

Gerrit-Jan Zwenne en Laurens Mommers zijn verbonden aan eLaw@Leiden, Centrum voor Recht in de Informatiematenschap van de Universiteit Leiden. Zwenne is daarnaast advocaat bij Bird & Bird en Mommers is consultant bij Legal Intelligence.

meldplicht beveiligingsinbreuk

wetsvoorstel wijz. Telecomwet

art. 11.3b

- verplichtingen voor aanbieder openbare elektronische communicatiedienst
- informeren OPTA bij inbreuk i.v.m. persoonsgegevens
- informeren betrokkene (datasubject) i.g.v. verwachte nadelige gevolgen
- bijhouden overzicht van inbreuken

aftapbaarheid en aftappen

- telecomnetwerk en – diensten moeten aftapbaar zijn
- medewerkings- en geheimhoudingsplicht
- en beveiligingsplan

<http://bit.ly/dxA9Zz>

Nederland kampioen aftappen

[29 mei 2008 Andreas Udo de Haes] Uit cijfers van het Ministerie van Justitie blijkt dat in Nederland per dag bijna evenveel telefoontaps lopen als in de Verenigde Staten in een heel jaar. Gemiddeld 1681 per dag.

In Nederland zijn in de tweede helft van 2007 in totaal 12491 telefoontaps uitgevoerd, gemiddeld zo'n 1681 taps per dag. Dat heeft het Justitie bekend gemaakt in een summiere brief aan de Tweede Kamer. Hiervan betrof het in 84 procent een tap op een mobiele telefoon, schrijft Justitie. Verdere duiding over de tapstatistieken ontbreekt.

Het is voor het eerst dat Justitie concrete tapcijfers vrijgeeft. Het departement heeft openbaarmaking jarenlang getraineed omdat het niet over cijfers zou beschikken, want die werden niet centraal bijgehouden. Pas sinds juli vorig jaar worden alle taps gecoördineerd en gemeten door een team van het Korps Landelijke Politiediensten en kan er een totaaloverzicht worden samengesteld.

vragen?

